

[Wihjelm]

jeg kan se, alle sammen indarbejdede og således opfyldt ved udformningen af § 7, stk. 1, og § 11, stk. 2.

Betalingen i to rater henholdsvis den 1. oktober i indkomståret og den 1. juni året efter, som er blevet kaldt en forskudsbeskatning, anser vi for en yderst moderat udformning, som kun i meget beskedent omfang nærmer sig et kildeskatteprincip på grundlag af en forskudsansættelse. Så vi har i hvert fald ikke en kritik, der vender den vej. Tværtom, der er jo i virkeligheden tale om, at man får henholdsvis 6 måneders og 8 måneders gennemsnitlig skatteudsættelse. Så vi ville da bestemt være til at få i tale, hvis man ville nedkorte de udsættelser. Vi vil også være til at få i tale, hvis man ville nærme sig en måned for måned-afregning. Det skulle vel egentlig ikke være uoverkommeligt, hvis man har forskudsansættelserne, og når man tager hensyn til det meget begrænsede antal skatteydere, der bliver tale om.

Ligningsrådets placering har været nævnt. Vi hører til dem, der har kritiseret ligningsrådets placering i den grundlæggende kulbrinteskattelov; men det er jo en ganske anden sag, fordi ligningsrådet dér er placeret til at tage stilling til nogle investeringers samfundsmæssige og energipolitiske hensigtsmæssighed. Derfor har vi kritiseret ligningsrådets placering i den lov. Det mener jeg også vi har håb om at få lavet om på. Vi har ikke tilsvarende kritik at rette mod ligningsrådets placering i denne lov.

Vi må naturligvis forbeholde os muligheden for kritik, hvis der skulle dukke ting op, som vi ikke umiddelbart har haft øje for, men umiddelbart synes lovforslaget at være sådan, at det kan påregne VS' støtte.

Ministeren for skatter og afgifter (Lykkeitoft):

Jeg skal takke for en velvillig modtagelse af lovforslaget. De forskellige tekniske problemer, der er rejst, foreslår jeg at vi mest praktisk udreder i udvalgsarbejdet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Ninn-Hansen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

11) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om oprettelse af Danmarks Frie Radio.

[Af Mogens Voigt (FP) m.fl.]

(Beslutningsforslag nr. B 14. Fremsat 29/1 82).

Forslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Søren Hansen (S):

Socialdemokratiet kan ikke bidrage med nogen overraskelse ved debatten om dette forslag. Vi er imod forslaget, og vi er oven i købet så meget imod det, at vi vil gøre, hvad vi kan for at sikre, at forslaget ikke får en chance for at blive gennemført.

Jeg vil ikke gå i detaljer, fordi vores argumentation for denne holdning er velkendt på alle de områder, som jo tilsammen indgår i det billede, der er tale om.

Men der er én ting, som er ganske interessant: Danmarks Frie Radio skal ledes af nogle mærkelige væsener, som jeg godt kunne tænke mig at få lidt nærmere præciseret. Det skal være mennesker, som ikke må være politisk interesserede, mennesker, som ikke må gå op i det samfund, som de er en del af. Der er oven i købet forklaret lidt om dem. Vi har hørt, at det skal være journalister, det skal være mediefolk og andre af den slags samfundsborgere, men de må ikke være sådan almindeligt optaget af samfundsspørgsmål, i hvert fald ikke så meget, at de er politisk engagerede, i hvert fald under ingen omstændigheder så meget, at de har fået et tilidshverv i en lille foreningsbestyrelse et eller andet sted i landet.

Det kunne være interessant at høre, hvad det egentlig er, forslagsstillerne forestiller sig. Det, man dybest set er ude på med dette forslag, er at hæmme den frie tankes frie udfoldelse, og det, man så til gengæld prøver at sætte ind, er, at man vil lade reklamefolk og

[Søren Hansen]

erhvervsfolk styre det, der så ikke længere bliver Danmarks Frie Radio.

Forslagets mål er i sig selv en umulighed. Det er politisk pop, og derfor vender socialdemokratiet sig imod forslaget.

Flemming Jensen (KF):

Gennem mere end tyve år har det konservative folkeparti gang på gang stillet forslag om et reelt brud på radiomonopolet. Vi har været så glade, når vi langsomt har kunnet se en større og større støtte fra andre partier, og vi har gennem opinionsundersøgelserne kunnet se, at et flertal af befolkningen stod bag kravet. Det er en baggrund, der naturligvis gør, at vi ser med sympati på intentionerne i dette beslutningsforslag. Hvem kan vel i øvrigt have noget at indvende imod, at man fremmer alsidigheden, forbedrer nyhedsformidlingen og højner kvaliteten?

Nu har vi jo for ganske kort tid siden haft en ganske lang debat om Danmarks Radio, og det vil ikke være voldsomt rimeligt at genoptage den her og nu. Men det skal nævnes, synes jeg, fordi det dengang ikke kom tilstrækkeligt frem, at endnu en væsentlig årsag til, at vi må have valgmuligheder, er, at mængden af informationer er blevet så stor, at der alene i udvælgelsesproceduren ligger en fare for en utilsigtet censur. Jo flere der uafhængigt af hinanden deltager i udvælgelsen, jo flere informationer og forskelligartede informationer får vi.

Det konservative folkeparti har tidligere peget på, at pressen ville være velegnet, hvis den ønsker det, til at deltage i en uafhængig radio- og TV-sender, så det er heller ikke nyt for os, ligesom vi både af økonomiske grunde og af hensyn til erhvervslivet gang på gang har ønsket en reklamefinansiering gennemført. Man kan måske spørge, hvorfor der – jeg citerer –: »... til ledelsen ikke under nogen omstændigheder kan udpeges personer, der beklæder politiske hverv.«

Jeg tror, det er uovervejede. Ofte kan det være en fordel, at der tones rent flag. En person uden politiske hverv har vel i øvrigt også en politisk holdning. Afgørende må det derimod være, hvis det er det, forslagsstillerne mener, at radioen ikke er eller bliver afhængig af en bestemt politisk indstilling.

Vi vil gerne se nærmere på forslaget ud fra en positiv grundindstilling, og så vil jeg godt

føje til, at det er jo rigtigt, som den socialdemokratiske ordfører sagde, at vi har haft mange diskussioner om radio. Nu er tiden vel efterhånden inde til, at de kræfter, der ønsker monopolbruddet, søger at samle sig om noget fælles. Vi er ikke så langt fra hinanden, og baggrunden kunne jo bl.a. være opinionsundersøgelsen i Jyllands-Posten i dag, hvor 67 pct. går ind for et monopolbrud, og hvor et flertal går ind for reklame. Det gjorde mig lidt betænkelig, det må jeg erkende, det store flertal. For vi har jo oplevet nogle gange, at når der er stærk opinion bag et eller andet, siger socialdemokratiet i hvert fald nej, og det måtte vi altså også konstatere her. Så må vi andre ved at samle os tvinge det nuværende regeringsparti

Øllgaard (V):

Venstre kan være enig i de smukke hensigter bag dette forslag, men jeg vil da godt også give udtryk for, at jeg finder, der er nogle uovervejede passager i teksten, for at bruge et mildt udtryk. Der står f.eks., at forslaget skal have virkning fra den 1. juli 1982, og det er der ikke ret længe til. Der er disse vendinger om, at der til ledelsen ikke under nogen omstændigheder må vælges folk, som er politisk engagerede, har politiske hverv. Det ville jeg da være ked af, hvis jeg var emne til en sådan ledelsespost, at jeg så blev forhindret i at være med, fordi jeg var formand for venstres lokale vælgerforening i Jernved sogn. Jeg kunne nævne flere, må jeg sige, uovervejede vendinger. Der er også en vending i bemærkningerne, hvor der står: »de skrāsikre, fodformede socialistmeninger, som udsendes af Danmarks Radio« – ak, lidt mere nuanceret end som så er Danmarks Radio da heldigvis.

Men vi er enige i de smukke hensigter. Helt enige også med hr. Flemming Jensen i, at tiden nu er inde til at få omsat ønskerne om at bryde monolet i praksis. Venstre har da også tidligere stillet forskellige forslag, og jeg vil da godt nævne, at jeg har indtryk af, at der kan forventes et udspil fra mediekommissionen inden så forfærdelig mange måneder, som går i samme retning, hvis jeg har forstået det rigtigt. Om denne mediekommission, som vi sådan set har en vis tvivl om, kunne gå hen og blive en syltekrukke, er der da i øvrigt at sige, at det lader til, at den kan

[Øllgaard]

handle hurtigt. Den er jo kommet med flere hurtige beslutninger, derunder Nordsatbeslutningen, som jo dannede baggrund for regeringens nej til Nordsat. En beslutning, som venstre har sympati for.

Vi er også i venstre tilfredse med statsministerens tale ved Nordisk Råd, hvor statsministeren bl.a. om Nordsat sagde følgende:

»Uden en sådan beslutning (altså beslutningen om at droppe Nordsat) kunne vi ikke på realistisk grundlag gå videre med vore tanker om et dansk TV 2, som også skal give mulighed for regionale udsendelser.«

Det er såmænd så sjældent, vi har lejlighed til at rose regeringen. Vi vil gerne rose i hvert fald statsministeren for denne udtalelse, fordi vi opfatter denne udtalelse som et signal til mediekommissionen om, at kommissionen nu bør komme med en hurtig principbeslutning om et TV 2, begyndende med regionale udsendelser. Så vil alle spørgsmålene om styring, finansiering, programlægning osv. naturligvis komme, og dem må vi i gang med at overveje.

Jeg har bemærket, at radiorådets formand har meddelt, at radiorådet vil starte forsøg med regionalt TV i Sønderjylland, og den tanke vil vi godt se som begyndelsen på en begyndende udbygning af TV 2 i nogle regioner. Venstre har tidligere været inde på den tanke, at man burde begynde med regionale TV-forsøg, f.eks. i Sønderjylland i Rangstrupsenderens område, som vi udtrykte det i et udmærket ændringsforslag til loven om lokale radio- og TV-forsøg. Vi var inde på den samme tanke i den grænselandsdebat, der var i tinget sidste år, så det er absolut en tanke, der interesserer os. Jeg kunne da forestille mig, at der ville være andre regioner i landet, der ville mene, at det skulle være i disse andre regioner, man skulle begynde, men så må vi drøfte argumenterne pro et contra.

Jeg har indtrykket af, at det er muligt at realisere opbygningen af et TV 2-net for et beløb i størrelsesordenen 500-600 mill. kr. over fem år, men det interessante for os at se er, at det er muligt at begynde i det små og rykke frem etapevis. Så vi vil gerne benytte denne lejlighed til at nævne, at det, som for os er den interessante, realistiske mulighed nu, er at få begyndt på TV 2 over en regionaliseret fremrykning. Vi vil gerne opfordre mediekommissionen til at komme med en

indstilling herom snarest muligt. På den baggrund tror vi så, at det vil være muligt at få dette brud på Danmarks Radios monopol, som vi er enige med forslagsstillerne i at vi har hårdt brug for.

Poulsgaard (FP):

»Hvis Danmarks Radio var et firma, gik det fallit. Økonomisk analyse af Danmarks Radio.« Det stod i Aktuelt, endda regeringens blad, mandag den 27. april 1981. Men det anfægter selvfølgelig ikke hr. Søren Hansen. Vi vil ikke have med det møg at gøre, færdig! Hr. Søren Hansen er selvfølgelig vant til det, fordi han også som formand for Arte bare sender regningen til skatteyderne. I dette tilfælde sender man regningen til licensbetalerne, der stort set er de samme. Og så sidder man jo så dejligt på monopolet. Hvis jeg havde været socialdemokrat eller VSer eller sådan noget, så ville jeg søreme heller ikke have det monopol brudt, for dér putter man jo alle sine folk ind, og der sker jo intet. Vi kunne jo se her for nylig, da der blev truet med strejke igen derude i Gyngemosen. Det var jo simpelt hen en national katastrofe. Og det er selvfølgelig lidt af en katastrofe for TV i dag, men hr. Søren Hansen bedes læse denne her bog; den udkom i går: »TV i 1980erne«. Det er en debatbog af Claus Jacobsen – og hvad skriver Claus Jacobsen? Han skriver i en omtale af bogen:

»Det er vor tids manipulator og meningsdanner«.

Det har han da ret i, og I sidder og manipulerer og I »menedanner« med det. Vi kan jo bare se på husbesættelserne og den slags ting, der er foregået i den senere tid. De unge mennesker blev jo udråbt som helte. De blev udråbt som helte, som den sande danske ungdom; de får en omtale, som de unge, der virkelig gør en indsats for fædrelandet, ikke får, og når man er så rød i det hus derude, så er det altså på tide, at man får gjort noget ved det, hr. Søren Hansen...

Tredje næstformand (Mette Madsen):

Man taler i tredje person til medlemmerne.

Poulsgaard (FP):

... og de, der skal gøre noget ved det, er de dygtige bladfolk, vi har i dette land, dem,

[Poulsgaard]

der driver en avis, eller dem, der driver Aktuelt, og alle de andre dygtige bladfolk, vi har. Men hr. Søren Hansen vil ikke være med til det. Det er der ikke noget at gøre ved. Det må vi så leve med.

Nu er jeg ikke så optimistisk, som den konservative ordfører var. Vi kan ikke fravriste dem monopol, det ved vi godt. Men jeg er da meget glad for den pæne modtagelse, vi fik fra de konservative, og i og for sig også glad for venstres modtagelse. Der er bare det fortvivlende ved det, og det ved venstre godt, at dengang der virkelig var en chance i dette folketing, dengang vi havde flertal, da ville venstre ikke være med. Da stod venstre af vognen, men det er da godt, de er kommet på andre tanker. Det kan vi da glæde os over. Men det var synd, for vi kunne have brudt det monopol og skulle have brudt det.

Produktiviteten i Danmarks Radio vil jeg slet ikke komme ind på, for sammenligner man med Schweiz, så skal det nok falde ud til Schweiz' fordel. Men her har vi det danske foretagende DORA, der er utrolig, når hun altså vil. Ja, Danmarks Radio har noget af verdens mest avancerede teknik, den har også verdens største licens og største personaleforbrug, men det, der kommer ud af det, kan vi ikke rigtig være tjent med længere.

Nu blev der sagt, jeg tror, det var af venstres ordfører, at de lige godt ikke var så slemme derude i Danmarks Radio. Jeg ved ikke, om hr. Øllgaard har læst Dråben, et personaleblad, der lige er kommet i dag; næ, jeg vil heller ikke anbefale nogen at læse det, for det går på ligestillingskvotienter og sådant ævl, som man sidder og beskæftiger sig med derude. Vi halter så enormt efter på medieområderne i forhold til Sverige, USA, Schweiz, Holland, Finland og alle andre steder. Det eneste, vi ikke halter bagefter med, er personaleforbrug og licens. Derfor var det jo kedeligt, at der er så lunken en interesse for det. SF gider jo slet ikke gå op på talerstolen. Det ville jeg såmænd heller ikke, det kan jo ikke betale sig, for de har jo magten lige godt i Danmarks Radio.

Man kan også beklage sig over den måde, folketingets forhandlinger bliver ført på. Man bruger en hel uge til at diskutere en hashklump i Nordisk Råd, så vi andre ikke kan komme til at bestille noget herinde. I stedet for kunne man have beskæftiget sig

lidt med Danmarks Radio, men foreløbig må vi da sige, at vi har hørt to partier, der var positive. Det er da et fremskridt, men socialdemokratiet har jeg ingen som helt tro og håb til. Det viste jo også ordføreren her. Jeg forstår det simpelt hen ikke, for hvis der nu er en bøvet pædagog, der påpeger urimeligheder, og siger, det er forældrekrav, det er børns ønske, så står man på tærne af hverandre for at stille lovforslag for at komme disse betrængte grupper til hjælp, men når det er Danmarks seere og lyttere, det drejer sig om, så viser enhver opinionsundersøgelse, der har været, at der er et stort flertal for at bryde dette monopol, men det vil man ikke. Jeg forstår det stadig væk godt.

(Kort bemærkning).

Ingerlise Koefoed (SF):

Bare til hr. Poulsgaard. Det er såmænd ikke, fordi vi i al almindelighed ikke gider gå på talerstolen, når det drejer sig om radio og TV, det gør vi i høj grad, men vi gider ikke blive ved med disse spildte Guds ord på Balle Lars; derfor holder vi os tilbage.

(Kort bemærkning).

Poulsgaard (FP):

Ærlig talt, jeg har ikke så store tanker om SF, men jeg havde faktisk forestillet mig, at SF også respekterede demokratiets spilleregler, og demokratiets spilleregler siger altså, at mindretallet også har lov til at være her. Og der er så stort et mindretal i dette folketing, der ønsker dette monopol brudt, at det ikke er spild af tid.

Arne Melchior (CD):

Må jeg ytre den mening, at det også hører med til demokratiet, at man har lov at holde kæft, når man har lyst til det. I øvrigt er jeg ikke rigtig klar over, hvem der kender Guds ord, og hvem der er Balle Lars i denne forbindelse.

Men jeg skal da sige nogle aldeles, jeg vil ikke sige ugudelige, men almindelige dødelige, menneskelige ord om dette forslag, som vi ikke vil bebrejde fremskridtspartiet at man genfremsætter, selv om man ved, at der ikke er mulighed for vedtagelse endnu. Var tiden inde, ville vi ikke stemme lige for dette forslag, lad det være sagt med det samme.

[Arne Melchior]

Men vi vil sandelig bakke op bag enhver, der banker på den dør, der hedder mono-
polet, og jeg kan da godt deltage i hr. Pouls-
gaards forargelse, nej, jeg er ikke så let at
forarge, men bestandige forundring over, at
netop det socialdemokrati, som taler så me-
get om decentralisering, egentlig i mange for-
hold og også i dette er ret så monopolistisk
indrettet. Det kan jeg aldrig lære at forstå.

Vi har to gange fremsat vores eget forslag
om, at man skulle begynde nedbrydelsen af
mono-polet med en reklamefinansieret radio-
station à la Radio Mercur i sin tid, og når vi
begrænsede vort forslag til at omfatte det, er
det, fordi vi synes, det var så beskedent, at
man vel nok forsøgsvis, for 3 år f. eks., kun-
ne gå med til det uden at risikere revolution
eller sædernes forfald i Danmark. Men selv
det kunne altså ikke lykkes, skønt det vel
nok er klart, at den institution, man havde
herhjemme på piratvis – hvad jeg ikke er no-
gen tilhænger af – dog var populær i befolk-
ningen. Men det blæser man altså på, som
hr. Flemming Jensen også har været inde på.

Jeg vil gerne bekende mig til monopol-
bruddet her, fordi vi simpelt hen principielt
og reelt tror på konkurrencen. Det gælder
ikke den frie konkurrence, hvor den stærke
tyrer den svage, det tror jeg ikke man kan
sige at CD nogen sinde har stået for, men vi
tror vitterlig på – og det er ikke en kritik af
Danmarks Radio som institution eller af fler-
tallet af medarbejderne eller af den enkelte
medarbejder – at konkurrence er gavnlig for
kvaliteten, og konkurrence er også gavnlig
for den kvantitative ydelse og dermed for
økonomien. Det tror vi også er gældende i
dette forhold; vi har ikke set det dementeret
i nogen af de lande, hvor et sådant konkur-
renceforhold findes, og vi tror ikke, at Dan-
mark er så meget anderledes på de punkter,
at det skulle gå så vældig anderledes her,
hvis vi gjorde det samme, og derfor tror vi
på det.

Jeg vil samtidig gøre opmærksom på, at
man ikke skal have de helt vildt overdrevne
forventninger om, hvor paradisiske tilstande
bliver, den dag mono-polet er brudt, for
den dag kommer jo, det er helt oplagt. Det
kan vare 5 år til, men den kommer. Man
skal ikke tro, at alsidigheden i den æteriske
nyhedsformidling dermed er sikret. Jeg vil
slet ikke sige, at Danmarks Radio altid for-
drejer sandheden, det gør den sandelig ikke,

bl. a. er de politiske reportager netop i radio-
mediet, og for øvrigt også i TV-Avisen og i
TV-Aktuelt, ofte meget fortrinlige efter min
subjektive opfattelse, men hvis vi tænker os,
at én kanal fordrejer kendsgerningerne til én
side, så er det ikke sikkert, at en fordrejning
til den modsatte side i en anden kanal bringer
befolkningen sandheden lettere ind ad
døren. Det kan blive lidt mere forvirrende at
skulle tage stilling, men det er ikke nogen
garanti for hverken alsidighed eller sanddru-
hed. Det vil nok heller ikke være nogen ga-
ranti for undgåelse af sort skærm, for de for-
skellige interesseorganisationer, som er helt
legitime, skal såmænd nok sørge for, hvis
den ene kanal eller det ene medium er bloke-
ret, så at skynde sig at blokere den anden, så
der ikke bliver konkurrenceforvridninger, så
der ikke bliver kamp medarbejderne imellem.
Man skal altså bare være opmærksom på, at
bruddet på mono-polet, som jeg tror kommer,
ikke vil løse alle svære problemer for radio-
og fjernsynsformidlingen, men det vil være et
betydeligt fremskridt. Vi skal ikke have kisse-
jav.

Mediekommissionen vil blive interessant
at følge, efterhånden som den barsler med
sine forskellige betænkninger, og jeg vil sige
til hr. Poulsgaard og hr. Mogens Voigt: frisk
mod, Antonius, den dag kommer, hvor vi
skal snakke mere konkret om det, og så vil vi
forsøge på ny at fremlægge vore mere detal-
jerede synspunkter om, hvordan vi mener det
bedst skal ske. Men jeg håber også, den dag
vil komme, hvor socialdemokratiet vil gå ind
i en konkret debat om, hvordan det skal ind-
rettes. Både reklamefjernsynet, de mange ka-
naler og det store udbud påtvinges os jo som
bekendt udefra. Ting, der alligevel kommer,
skal man ikke vende ryggen til, fordi man
ikke kan lide dem, for så kommer de bare
bagfra, tager én i kraven og vælter én om-
kuld. Dem skal man vende front til, søge at
indleve sig i dem, lære at leve med dem, søge
at påvirke dem, så de bliver udformet bedst
muligt, som vi nu synes de passer til vort
behov. Det er farligt at vende ryggen til, men
det vil en skønne dag også ændre sig.

Janne Normann (RV):

Nej, men man skal altså heller ikke af-
frygt for at blive »rygrendt« tage imod hvad
som helst med åbne arme.

[Janne Normann]

Det kommer næppe bag på fremskridtspartiets ordfører, at det radikale venstre også denne gang afviser forslaget. Det lyder ganske vist meget kønt med Danmarks Frie Radio, og vi kan også være enige i nogle af bemærkningerne om det politiske radiatoråd og det uheldige ved politisk styring. Men når der ikke er noget bedre at sætte i stedet, skal man ikke tage et sådant beslutningsforslag til sig. Jeg ved godt, at det ikke skal være i stedet for Danmarks Radio, det skal være et supplement, men vi har ikke nogen tro på, at der er behov for et supplement af den art, som hr. Mogens Voigt her har skitseret.

Der tales så meget om monopolet, og monopoler er normalt noget stygt noget. Vi hyl-der også princippet, også i journalistik, om ædel kappestrid, men en sådan har vi jo allerede. Monopolet spolerer ikke den ædle kappestrid i Danmarks Radio, hvor der er en vældig konkurrence mellem de forskellige afdelinger, en konkurrence, som vi synes fungerer vældig fint.

Det er ikke ensbetydende med, at alt er lutter idyl i Danmarks Radio. Vi tror også, at der stadig skal forbedringer til, og vi tror også, at man måske engang skal ændre styrelsesloven, men vi imødeser altså med forventning, hvad mediekommissionen måtte komme med om Danmarks Radio. Der er forhåbentlig en chance for, at dette folketing i bred enighed kan vedtage en mere effektiv styrelseslov for disse medier.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Vi hører så tit om konkurrencen mellem afdelingerne. Jeg vil godt spørge, om fru Janne Normann vil give mig et bud på, hvem der f.eks. konkurrerer med børne- og ungdomsafdelingen i Danmarks Radio. Er det nyheds- og aktualitetsafdelingen, eller er det underholdningsafdelingen? Er der inden for monopolmediet en konkurrent f.eks. til denne afdeling? Jeg kunne nævne andre, men skal her gøre det kort og nøjes med denne.

(Kort bemærkning).

Janne Normann (RV):

Ja, det er der da masser der gør. Børn ser jo andet end børne- og ungdomsudsendelser,

ligesom der er voksne, der ser børne- og ungdomsudsendelser. Der er radioen, der konkurrerer, der er Shu-bi-dua, der er fodboldkampe og underholdningsprogrammer, og der er Otto Leisner og provinsafdelingen. Der er masser af konkurrence!

Mogens Voigt (FP):

Det er rigtigt, som hr. Søren Hansen sagde, at det kan ikke være overraskende for mig, at socialdemokratiet ikke støtter forslaget. Jeg vil da godt sige til hr. Søren Hansen, at der efter min opfattelse ikke er nogen, der er for store til at være venlige og høflige, men der er tilsyneladende nogle, der er for små. Når jeg siger det, er det, fordi hr. Søren Hansen udlagde det, som om det skulle være nogle mærkværdige væsener, vi vil have til at styre denne nye radio, og det synes jeg er en urimelig beskrivelse af forslaget. Det er jo ganske klart beskrevet i forslaget, hvem vi ønsker skal lede en sådan radio, og jeg synes ikke, man kan tillade sig at kalde den samlede danske journaliststab her i landet for nogle mærkværdige væsener.

Hr. Søren Hansen har ret i, at vi ønsker, det skal være en radio uden politisk indflydelse. Vi har jo set i DRR, hvordan det foregår – jeg skal måske for en ordens skyld sige, at DRR står for Danmarks Røde Radio – og vi har set, hvad det betyder, at man har et radiatoråd, der er valgt rent politisk.

Hr. Flemming Jensen kom efter min opfattelse med noget meget positivt, da han sagde, at tiden nu nok var inde til, at vi fik en samkøring af de forskellige forslag, vi efterhånden har haft til behandling; deri er jeg ganske enig. Jeg må opfatte hr. Flemming Jensens indlæg som en invitation til et samarbejde om et fælles forslag. Det kan ikke nås i denne samling, men muligvis i næste. Jeg kan kun sige til hr. Flemming Jensen – og det gælder i og for sig også hr. Øllgaard – at banker man på fremskridtsdøren og spørger, om vi vil medvirke til forskellige forslag, vi er enige i, er vi altid rede. Det er jo det, der har været problemet i samarbejdet med de konservative og venstre, at de hidtil ikke har villet tale med os om ting, som vi i bund og grund har været enige om. Men jeg betragter indlægget fra hr. Flemming Jensen som en ganske betydningsfuld ting, og jeg tror, der vil være basis for et fælles forslag.

[Mogens Voigt]

Hr. Øllgaard var lidt betænkelig ved, som han sagde, nogle uovervejede vendinger. Ja vel, vi har jo hver vores måde at udtrykke os på, og det skal da ikke skille os ad. Hvis der er nogle uovervejede vendinger – f.eks. ikrafttrædelsesdatoen 1. juli – er vi da villige til at rykke, det skal da ikke være noget problem.

Men det væsentlige i hr. Øllgaards indlæg var jo, at han var enig i intentionerne, og det er selvfølgelig positivt, at venstre nu er helt enig i, at monopolet skal brydes, for det er det, forslaget handler om, så dermed også velkommen til hr. Øllgaard til et fælles forslag.

Hr. Poulsgaards tale kom jo ikke bag på mig; den var som sædvanlig helt igennem saglig, kontant og så evig sandfærdig.

Det forundrede mig heller ikke, at SFs ordfører ingen kommentarer havde til forslaget, for når man ingen mening har, er der heller ingen grund til at sige noget, og slet ikke, når man tilhører et parti, der er meningsløst. Man må jo give hr. Arne Melchior ret i, at når man ingen mening har og det hele er meningsløst, er det bedst at holde sin kæft. Det er jeg enig med hr. Arne Melchior i.

Fru Janne Normann sagde, at det nok ikke kunne komme bag på forslagsstillerne, at vi ikke kunne få støtte fra det radikale venstre. Nej, det gør det selvfølgelig ikke, for det radikale venstre har jo, som fru Janne Normann også udtrykte det her, ingen tro, men hvordan kan man også tro på noget, når man tilhører et parti som det radikale venstre, der overhovedet ingen mening har om noget som helst, så det kommer sådan set ikke bag på os, fru Janne Normann. Vi har tidligere i debatter her hørt fru Janne Normann sige, at hun var utilfreds med den nuværende radioform, men alligevel vil hun ikke være med til at bryde monopolet. Det kan egentlig undre, når man kender fru Janne Normanns uddannelse og virke som journalist i Danmarks Radio, at hun endnu ikke har gennemskuet, hvad det er, der foregår for øjeblikket.

Jeg tror, fru Janne Normann og andre vil være enig med mig i – det har jeg sagt før, men det kan ikke siges tit nok – at Danmarks Radio er den største politiske magtfaktor, vi har her i landet, så længe det har sin nuværende form af et monopol. Det er

en større politisk magtfaktor end LO, og det siger ikke så lidt.

Derfor er det også nødvendigt, at vi liberale mennesker, der ønsker at bryde monopolet, ønsker at få et konkurrerende TV, en konkurrerende radio til det bestående monopol, igen og igen går ud og fortæller de vælgere, der stemmer på socialdemokratiet, det radikale venstre, SF og VS, at de ikke kan få brudt dette monopol, så længe de giver de mennesker flertal her i Folketinget, fordi sammensætningen af Folketinget også har betydning for sammensætningen af radiatorådet, idet man med selve sammensætningen af radiatorådet påvirker de programmer, der bliver udsendt derude. Det er ulideligt at høre på de socialistiske, fodformede meninger, som hr. Øllgaard heller ikke kunne lide.

Men jeg takker de partier, der har givet tilsagn om et positivt udvalgsarbejde, og jeg takker især for de invitationer, der er kommet til en fremsættelse af et fælles forslag. Jeg er ganske enig i, at der vel så vil ligge mere styrke og vægt bag det, og så må man håbe, at de 67 pct. af vælgerne, der i dag i Jyllands-Posten giver udtryk for, at de ønsker monopolet brudt, har tålmodighed til at vente, og forhåbentlig ikke i 5 år, som hr. Arne Melchior var inde på.

(Kort bemærkning).

Søren Hansen (S):

Jeg er et nysgerrigt menneske, og det var derfor, jeg gerne ville have afklaret, hvordan de væsener, som jeg altså ikke rigtig kan forestille mig, så ud, væsener, der ikke må være medlemmer af en lille partiforeningsbestyrelse, som det har været inddraget i debatten her tidligere. Det må ikke være mennesker, som er politisk optaget, som slås for en politisk sag, i hvert fald ikke, hvis de har formået sig til at melde sig ind og har fået et tilidshverv. Men hvad er det så egentlig for nogle mennesker, hvad er det for journalister, hvad er det for mediefolk, som man må formode er optaget af det samfund, de eksisterer i, men som er fuldstændig uden politisk holdning, uden politisk engagement, og som skal være ledelse og medarbejdere i dette foretagende?

Man kan finde ud af det, hvis man kan få dem til at røbe det formastelige i deres politi-

[Søren Hansen]

ske engagement. Men hvad med dem, der bare har en brændende tro, som de vil slås for, men som ikke har det lille tillidshverv? Hvordan ser de mennesker ud, hvordan ser de væsener ud? Det kunne være interessant at høre noget om det.

(Kort bemærkning).

Mogens Voigt (FP):

Hr. Søren Hansen ved jo godt, at dette kun kan blive et spørgsmål om ordkløveri, for jeg er da udmærket opmærksom på, at der står »politiske hverv«. Hr. Søren Hansen skal jo finde på et eller andet at sige, han skal finde på et eller andet at indvende imod dette forslag, og så forfalder han til den slags underlødige tale, som jeg vil kalde dette. Hr. Søren Hansen ved jo udmærket godt, at vi ønsker at få afskaffet den nuværende styreform med politikere, der sidder og spiller kloge i radiatorådet, og som i og for sig også sidder og spiller kloge herinde, og som skal beskæftige sig med politik, fordi de ikke har spor forstand på at lave radioudsendelser. Det er derfor, vi har sagt det; andet ligger der ikke i det, hr. Søren Hansen.

Så skylder jeg lige at sige ganske kort, at jeg glemte at sige tak også for hr. Arne Melchior's tilsagn om at medvirke. Det vil sige, at hvis vi nu kan få kristeligt folkeparti med også, er det et femkløver efterhånden, og så er vi ved at være et stærkt team.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Kun den bemærkning, at med hensyn til politikere og ikke-politikere, som den sidste del af debatten har drejet sig om, må jeg faktisk erklære mig enig med hr. Søren Hansen, men jeg tror ikke, at det er et afgørende spørgsmål, når vi taler om monopolbrud eller ej.

Elisabeth Krog (KF):

Jeg vil gerne sige til fru Janne Normann, at det lyder selvfølgelig kønt med Danmarks Frie Radio; det synes vi andre også. Det ville såmænd lyde kønt, bare det var Danmarks hæderlige og fair radio, for fru Janne Normann trøster sig med, at der er masser af

konkurrence på kryds og tværs i Danmarks Radio. Fru Janne Normann skylder så at fortælle os, hvor stor en del af sendetiden, disse enkelte udsendelser, som fru Janne Normann nævnte, Otto Leisner, Shu-bi-dua, Arbejdsgiverforeningens formand, og hvem der nu ellers en gang imellem får lov til at komme til orde, i virkeligheden får lov til at beslaglægge i Danmarks Radio. Det er en promille af den, som folk med andre holdninger får.

Så vil jeg til slut sige, at disse væsener, som er efterlyst af hr. Søren Hansen, f.eks. kunne være væsener, som, selv om de slås for en sag og er politisk engagerede, var så anstændige, at de var villige til at lade modparten komme til orde på samme vilkår som dem med de meninger, de selv sympatiserer med. Jeg synes, man har indtryk af, at det meningstyranni og det meningsmonopol, som vi har i dag, er noget, som flertallet både i radiatorådet og i denne sal overhovedet ikke drømmer om at give fra sig. Det er også rart at have, for det at have et monopol på meningsdannelse og holdningsdannelse i et land er selvfølgelig rart for dem, der har det.

Ministeren for kulturelle anliggender (Lise Østergaard):

Det er jo sælsomt at høre hr. Poulsgaard stå her og tale ironisk om, at det er så nemt at sende regningen til licensbetalerne. Når man står med forslaget, hvor det af de almenne bemærkninger fremgår, at forslaget ikke medfører nogen udgifter for det offentlige, kan man i bemærkningerne til punkt 5 læse, at det indgår i forslaget, at de i radiofonden indestående midler, så snart endeligt lovforslag er vedtaget, skal stilles til rådighed for de deltagende organisationer. Hvis ikke det er at stikke fingrene i licensbetalernes lommer, så ved jeg ikke, hvad det er. Og så har jeg svært ved at se rigtigheden i bemærkningen om, at dette forslag ikke skulle medføre udgifter for det offentlige.

Til hr. Mogens Voigt blot dette: det har ikke været fremme i debatten, men jeg tror ikke, hr. Mogens Voigt kan være uvidende om – i betragtning af, at dette forslag faktisk taget er identisk med det forslag, som blev fremsat af fremskridtspartiet i oktober 1978 – at det simpelt hen ikke teknisk lader sig gennemføre. Det blev der gjort grundigt

[Ministeren for kulturelle anliggender]

rede for af den daværende minister for offentlige arbejder, og jeg skal ikke gå i detaljer med det, men bare gøre opmærksom på, at de internationale aftaler om frekvensfordelingen ikke muliggør oprettelse af flere landsdækkende radiosendenet, hverken på FM, langbølge eller mellembølge. Derimod er der nok mulighed for yderligere sendenet for TV.

Med hensyn til socialdemokratiets holdning til monopoler vil jeg da ikke undlade at gøre opmærksom på, at vi med den forsøgsordning med lokalradio og -TV, der nu snart træder i kraft, gennemfører et kontrolleret monopolbrud, som kan give os erfaringer med, hvordan et sådant virker. Vores interesse for en decentralisering af medierne ligger klart i disse forsøg og i de forsøg, hr. Øllgaard omtalte, og jeg var glad for hr. Øllgaards positive interesse for Danmarks Radios beslutning om at gennemføre regional-TV på forsøgsbasis og muligvis gøre dette i Sønderjylland.

Poulsen (FP):

Somme tider spekulerer jeg på, om ministeren og jeg i det hele taget taler det samme sprog og bor i det samme land, for ministeren forstår ikke mig, og jeg forstår så sandelig heller ikke ministeren. Det tør nok antydes.

Vi siger: vi skal have en fri radio, og dens væsentligste indtægtskilde skal være reklamer, men for at hjælpe den i gang tager vi fra radiofonden – en engangsforeteelse. Vi ved, at når ministeren dominerer radio og TV, får vi stigende og stigende licenser, det er vi sikre på. Jeg kan ikke forstå, at vi i hvert fald ikke kan blive enige om så meget.

Og så den undskyldning med, at der ikke er kanaler til os. Den hopper vi altså ikke på. Hvor mange besøg skal vi have, og hvor mange rejser skal vi have til udlandet for at kigge på radio og TV for at se, hvordan det fungerer? Ministeren kan i Vesttyskland se, hvordan det fungerer med en fri radio, man kan se det i Finland, i Holland, man kan se det overalt i verden.

Ministeren skal da også se en lille smule på produktiviteten. Hvor har vi den konkurrence, som fru Janne Normann omtalte? Det var da en mærkelig konkurrenceform, men det kan vi diskutere en anden gang. Der,

hvor der er konkurrence, er det da værd at se TV.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Mette Madsen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, be-
tragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Tredje næstformand (Mette Madsen):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Medlem af folketinget Knud Lind (FP) har meddelt mig, at han ønsker til statsministeren at stille følgende:

Forespørgsel.

»Hvad agter statsministeren helt præcist at foretage for at hindre en fortsat optrapning af unges husbesættelser og voldshandlinger mod politiet?«

(Forespørgsel nr. F 13).

Socialudvalget har afgivet betænkning over:

Forslag til lov om ændring af lov om social bistand. (Ændringer af reglerne om hjælpeforanstaltninger uden samtykke). (Lovforslag nr. L 16).

Eksemplarer vil blive omdelt.

Landbrugs- og fiskeriudvalget har afgivet betænkning over:

Forslag til lov om ændring af lov om tilskud til fiskerikonsulentvirksomhed. (Lovforslag nr. L 99).

Eksemplarer vil blive omdelt.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Skatte- og afgiftsudvalget (11/3 82):